

До
Председателя
на научно жури, определено със
заповед № РД-21-1937/06.11.2023г.
на Ректора на Пловдивски университет
„Паисий Хилендарски”, гр. Пловдив

РЕЦЕНЗИЯ

от д-р Вълчин Здравков Даскалов, доцент по
гражданско и семейно право при ЮФ на
УНСС, външен член на научното жури

относно: защита на дисертационен труд на
тема **„Прекратяване на участието на
длъжника в търговски дружества поради
несъстоятелност”** с автор Николай
Йорданов Павлевчев, за присъждане на
образователната и научна степен „доктор” по
професионално направление 3.6. „Право”,
програма „Гражданско и семейно право”

Уважаеми членове на Научното жури,

С решение на Факултетния съвет на Юридическия факултет, на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”, гр. Пловдив, № 114/25.10.2023 г. съм избран, а със заповед № РД-21-1937/06.11.2023г. на Ректора на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”, гр. Пловдив и утвърден за външен член на Научно жури за провеждане на открито заседание за защита на дисертационен труд на тема **„Прекратяване на участието на длъжника в търговски дружества поради несъстоятелност”** с автор **Николай Йорданов Павлевчев**, за присъждане на образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.6. „Право”, програма „Гражданско и семейно право”.

Декларирам, че нямам роднински връзки с кандидата, както и че не съм съавтор с него в съвместни трудове и публикации.

В изпълнение на задълженията си като член на журито представям настоящата рецензия.

I. Обща оценка на докторанта и на представения дисертационен труд

Николай Йорданов Павлевчев е зачислен за докторант на самостоятелна подготовка по професионално направление 3.6. „Право”, програма „Гражданско и семейно право, към Катедра по гражданскоправни науки в Юридическия факултет, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”, гр. Пловдив (заповед № РД-33-930/28.02.2018г. на Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски”). Започва обучението си считано от 01.03.2018 г., успешно издържа задължителните докторантски изпити. Срокът на обучението му изтича на 01.03.2023 г. и е отчислен с право на защита на дисертационния си труд (заповед № РД-21-682/28.03.2023г. на Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски”). Последният е обсъден в цялост и насочен за публична защита на заседание на Катедрата по гражданскоправни науки в Юридическия факултет, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски” на 25.10.2023 г. (доклад на Декана на ЮФ № РД-20-1742/06.11.2023 г.).

През 2015 г. Николай Павлевчев завършва висше юридическо образование в Юридическия факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ с отличен успех. Още по време на следването си започва работа като стажант в адвокатска кантора „Александър Пелев“ (2012-2013г.). В последствие продължава да работи за ЧСИ Милен Бъзински като деловодител. След придобиване на юридическа правоспособност работи като юрисконсулт при адвокатско дружество „Антонова и Шукерова“. От месец юни 2017 г. и досега работи като адвокат, Софийска адвокатска колегия.

Наред с работата си като адвокат Николай Павлевчев се занимава и с преподавателска дейност. От учебната година 2019/2020г. и досега работи като хоноруван асистент в Юридическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ и преподава по дисциплините „Гражданско право-Обща част“, „Търговско право I (Дружествено право)“ и „Търговско право II (търговски сделки)“ СУ „Св.Климент Охридски“.

Широките му правни интереси в областта на частното право провокират участието му в професионалния правен сайт „Предизвикай правото“ от 2017 г. като асоцииран предизвикател. Плод на дейността му са множество публикации в областта на търговското право, предимно относно проблеми, свързани с търговската несъстоятелност. В базата данни на сайта „Предизвикай правото“ са достъпни 12 негови публикации. Съставител е на две сборни книги, издадени от същата организация.

Добрите познания на Николай Павлевчев по английски и испански език му позволяват да участва и в международни обучения. Направил е две едномесечни специализации на тема „Европейско сравнително дружествено право и право на несъстоятелност“, както следва:

1. Институт за правни изследвания при Лондонския университет, Великобритания, специализация, 2019 г.;

2. Институт „Макс Планк“, Люксембург, 2022 г.

Участва с доклади в третата национална Конференция „Предизвикай несъстоятелността“ (2017г.) и в четвъртата национална Конференция „Предизвикай неоснователното обогатяване“ (2018г.). Още от времето на следването си редовно участва в националните конкурси за студентски съчинения като през 2015 г. се класира на трето място, а през 2016 г. получава специалната награда на Съюза на съдиите в България за най-добра студентска разработка на тема „Проблеми на пренаемното отношение“.

Представеният дисертационен труд е в обем 204 страници, от които текст без сервизна информация са 193 страници. Направени са 415 бележки под линия. Библиографската справка на труда включва използвана научна и научно-приложна литература на български (137 източника) и чужди езици (44 източника на английски, испански, италиански, френски и португалски).

Дисертацията е структурирана в увод (напечен в работата „въведение“), четири глави и заключение. Уводът е доста кратък. Очертава целите на изследването и основните проблеми, които са предмет на изследване. Логиката на предложената структура не е обяснена. Липсва и резюме на четирите глави. Авторът ясно е очертал на границите на изследването.

Глава първа е посветена на ключовото за работата понятие за „участие в търговско дружество“. Разгледани са трите словосъчетания, които се използват от законодателя: „участие в търговско дружество“, „членство“ и „право на членство“. Авторът стига до извода, че те се използват като синоними. По нататък се анализирани вижданията в доктрината относно участието в търговско дружество като комплексно субективно право. В края на главата е убедително у аргументиран

изводът, че участието в търговско дружество има правната същност на правоотношение – логично обвързан комплекс от взаимно свързани права и задължения. Направено е и удачно предложение *de lege ferenda* за корекция на чл. 71 ТЗ, с което да се отстранят съмненията относно правната същност на изследваното понятие.

В глава втора се разглежда другото понятие, което стои във фундамента на работата – прекратяването на участието в търговско дружество и правните последици от това. Изследването е насочено към двете основни възможности за прекратяване на участието в търговско дружество – чрез прехвърляне на дружествения дял (§ 1.) и чрез едностранно волеизявление (§ 2.). В основата на анализа е направено терминологично уточнение на използваните от законодателя понятия „*дял в търговско дружество*“, „*дружествен дял*“, „*основен дял*“ и „*участие в търговско дружество*“. С цел преодоляване на поражданите съмнения от използването на близки по значение думи, авторът прави и предложение за изменение на чл. 123 ТЗ (стр. 34, бел.№ 71). Така направеното предложение не може да бъде споделено напълно. Предложенията текст би могъл да допълни сегашната законова норма, а не да я замести. Неудачно е и предложението за отмяна на ал. 2 на чл. 137 ТЗ. По нататък в изложението са разгледани възможностите за прехвърляне на дружествени дялове като е обърнато специално внимание на персоналните дружества, при които този въпрос е породил в доктрината множество дискусии. Въз основа на обстоен сравнителноправен и исторически преглед авторът аргументира извода, че участието в събирателно дружество може да бъде прехвърляно, въпреки че тази възможност е обусловена от множество допълнителни предпоставки. В работата методично са изследвани възможностите за прехвърляне на дялове във всички познати по българското право търговски дружества. Липсва само изложение на тази възможност при дружеството с променлив капитал. Като продължение на въведената методология на изследване, в § 2. е предложен анализ на възможностите за прекратяване на членство в търговско дружество с едностранно волеизявление. Направените в края на глава втора изводи (§ 4.) могат да бъдат споделени напълно.

Глава трета анализира последиците от откриването на производство по несъстоятелност по отношение на съдружник в търговско дружество. В § 1. е предложен анализ на принципното ограничаване на правата на длъжника (по чл. 635 и 636 ТЗ). Като начало е изследвано и съотношението на понятията „*търговска дейност*“ и „*предприемаческа дейност*“. Изложението в т. I, 1-7 (стр. 61-68) е излишно подробно, още повече, че не е в синхрон с актуалното законодателство – новата глава 52а от Търговския закон и особено чл. 760а дават ново и съвършено различно съдържание на понятието „*предприемаческа дейност*“. Въпреки обилните доводи, не може да бъде споделен междинният извод, че ограниченията по чл. 635 ТЗ се отнасят само до дейността на търговското предприятие на длъжника (т. I.8.). Телеологичното тълкуване на нормата в цялост показва недвусмислено, че целта на законодателя е да ограничи всякакви дейности, които могат да доведат до намаляване на масата на несъстоятелността. Наред с чисто търговската си дейност длъжника може да осъществява и друга дейност, която да има страничен характер и категорично да не може да бъде определена като дейност на търговското предприятие. Това важи особено за длъжника-физическо лице. Така например прилагането на формулирания междинен извод би му позволило свободно да продаде наследствената си вила, която несъмнено не служи на дейността на търговското предприятие и съответно не е част от него. Текстът на ал. 2 на чл. 635, макар да се отнася пряко до пълното десезиране на длъжника, категорично внася яснота, че ограниченията се отнасят до всякакви разпоредителни сделки с имуществото на длъжника. Ето защо не може да бъде споделено и предложението *de lege ferenda* в т. 8.4. (стр. 69) понятието „*дейността*“ да се ограничи с думите „*на*

предприятието“. Неправилен е и изводът в т. 8.5. (стр. 70), че „*несъстоятелният длъжник може свободно да участва в учредяването на друго търговско дружество и да упражнява правата си на съдружник търговско дружество без да е необходимо съгласието на синдика*“. Всяко участие в търговско дружество е свързано със задължението за вноска в капитала. Изпълнението на това задължение неминуемо ще доведе до намаляване на масата на несъстоятелността и затова такива сделки ще подлежат на контрол от страна на синдика. Освен това ограничението се отнася не само до вече обявения в несъстоятелност длъжник, но и по отношение на онзи, срещу когото е открито производство по несъстоятелност, дори все още да не е постановено решение за обявяването му в несъстоятелност.

По същите съображения не може да бъде споделен и изводът в т. 4 на стр. 79, че „*участието в ТД, както и в учредяването, в т. ч. и упражняването на отделните членствени права*“ не подлежат на контрол от страна на синдика. Независимо, че тези дейности наистина не попадат категорията „*търговска дейност*“, доколкото водят до накърняване на масата на несъстоятелността, те категорично подлежат на контрол от страна на синдика.

Глава трета продължава с изследване на уреденото в чл. 658, ал. 1, т. 13 правомощие на синдика да прекратява участията на длъжника в търговски дружества (§ 2.). Изложението започва с кратък исторически и сравнителноправен обзор на проблема, приложено е езиково, систематическо и телеологическо тълкуване на разпоредбата. В центъра на изследването е търсенето на отговор на въпроса дали прекратяването на участие на длъжника в търговско дружество представлява действие по попълване на масата на несъстоятелността или е действие по нейното осребряване. Авторът навежда на извода, че „*правомощието на синдика по чл. 658, ал. 1, т. 13 ТЗ представлява действие, което „подготвя“ осребряването на участието в търговско дружество, доколкото самото членствено правоотношение не може да бъде осребрено чрез прилагането на пряк изпълнителен способ*“, но не го приема. Основанието за това е, че „*Липсва обаче практическо и житейско обяснение на потенциалната възможност за осъществяването му преди да е започнало осребряване на имуществото*“. Въпреки че в т. V. (стр. 87-91) са представени множество солидни доводи, изводът в т. VI (стр. 91), че „*правомощието по чл. 658, ал. 1, т. 13 ТЗ не е действие по попълване на масата на несъстоятелността, а по нейното осребряване*“ не е убедителен. За съжаление в тази част на работата авторът е изоставил методологичния подход на задълбочен анализ на спорните и двусмислени понятия. В случай, че това беше направено по отношение на понятието „*осребряване*“ включително и систематично и телеологично тълкуване на комплекса от норми, които в своята цялост дават съдържанието на понятието, крайният резултат вероятно щеше да бъде различен. Не бива да се пропуска и факта, че текстът на т. 13 от ал. 1 на чл. 658 ТЗ е само позиция от един списък с правомощията на синдика. С него законодателят е определил какво може да прави синдикът, но е пропуснал да уреди начинът и процедурата за това. Предвид изложените по-горе съображения не може да бъде подкрепено и предложението *de lege ferenda* за нова редакция на текста на чл. 658, ал. 1, т. 13 ТЗ. Същото се основава и на коментирания по-горе неприемлива постановка, че участието на длъжника в търговски дружества е дейност, която е извън контрола на синдика. В случай, че законът бъде променен в хармония с това предложение, синдикът практически няма да има възможност да предприема никакви действия по „*осребряване*“ (ако се приеме, че тази дейност спада към действията по осребряване) на тези участия. Той ще трябва да разчита само на волята на длъжника и само ще може да даде съгласие, в случай че той изяви воля за това!

Глава трета съдържа задълбочен анализ на възможностите за налагане на запрори върху дялове и акции от търговски дружества. Впечатление прави

предложеният точен паралел между пълното десезиране на длъжника и общият заповест, който се налага по силата на чл. 711, ал. 1, т. 2 ТЗ с решението за обявяване на длъжника в несъстоятелност. Както беше подчертано по-горе, тезата за свободно участие на длъжника в учредяването на нови дружества след като вече е бил обявен в несъстоятелност (развита в § 4.), не може да бъде споделена. Тази част от работата съдържа и пространно отклонение от същината на труда на тема „невписано дружество“. Това само утежнява текста.

Глава четвърта е посветена на конкретните начини на прекратяване на участието на длъжника в търговски дружества. Изложението е разделено в седем параграфа. Всеки от тях разглежда особеностите на прекратяване на участието в съответния вид търговско дружество. Липсва изложение относно дружеството с променлив капитал.

Предмет на § 1. е прекратяването на участието в събирателно дружество. В началото е предложен обстоен исторически и сравнителноправен обзор на решенията на този феномен в законодателството на други държави (т.1.). На актуалната в момента правна уредба е посветена т. 2. Тя завършва с извода, че „...обявяването в несъстоятелност е моментът, към който настъпва прекратяване на участието в ТД.“ (стр. 120). Вероятно това съждение е плод на техническа грешка, защото явно противоречи на текста на чл. 93, ал. 1 т. 5 ТЗ. В тази връзка авторът по нататък е направил предложение *de lege ferenda*. Идеята развита и подробно анализирана в т. 4.2. за прилагане на чл. 517, ал. 2 ГПК е неубедителна. Действително чл. 621 предвижда субсидиарното прилагане на нормите на ГПК. Наред с това следва изрично да се отбележи, че това прилагане трябва да става „съответно“ – т.е. в съответствие с особеностите и принципите на производството по несъстоятелност. Един от най-важните принципи на това производство е принципът на бързината. Процедурата, уредена в чл. 517, ал. 2 не е бърза, напротив цялостното ѝ изпълнение може да трае с години. Затова тя не е подходяща за прилагане в рамките на производството по несъстоятелност. Несъмнено в случая се касае за празнина в закона, която може да бъде преодоляна по законодателен път. В края на тази част на работата, в края на т. 7 е направено съответното предложение *de lege ferenda* (стр. 138-139, номерирано с нелогичните т. 2.6.1. и 2.6.2.). То може да бъде подкрепено, но със забележката, че предвиденият двумесечен срок за изплащане на стойността на дела е доста кратък. Това предложение дава решение на поставения проблем, иначе целият § 1. е твърде дълъг и анализира проблеми с твърде ограничено практическо значение.

По отношение на обявяването в несъстоятелност на комплементар в командитно дружество в § 2. е направена препратка към предходното изложение.

Значително повече внимание е обърнато на обявяването в несъстоятелност на съдружник в ООД (§ 3.). В началото на изложението е предложен подробен исторически обзор на правната уредба по отменения ЗДОО от 1924 г. (т. I.). Направен е обширен и подробен преглед на различните становища в доктрината и съдебната практика (т. III и IV), като авторът е предложил обосновано и своите виждания по въпроса (т. V и VI) като е предложил задълбочен анализ на съотношението между нормите на чл. 125, ал. 1, т. 4 ТЗ и чл. 718, ал. 2 ТЗ. Наложено е изводът, че при прекратяването на участието на несъстоятелен съдружник в ООД процедурата по чл. 718, ал. 2 ТЗ не може да намери приложение.

Обявяването в несъстоятелност на командитист като основание за прекратяването на участието му в дружеството е разгледано в § 4. Направен е исторически и сравнителноправен обзор, както и анализ на актуалната правна уредба. Липсата на конкретни специални норми мотивира същите разсъждения, които са направени по отношение на комплементарите. Мотивирана е възможността за продажба на дела по реда на чл. 718, ал. 2 ТЗ. В края на параграфа са направени

принципни предложения за усъвършенстване на закона без да са формулирани конкретни предложения *de lege ferenda* (т. IX, стр. 164).

Универсалното принудително изпълнение върху акции при обявяване в несъстоятелност на акционер е разгледано в § 5. Първата т. I. е посветена на действието на решението за обявяване в несъстоятелност. Практически представлява излишно отклонение, тъй като анализира забраната по чл. 160, ал. 2 ТЗ обявените в несъстоятелност да бъдат учредители на АД, което е встрани от темата на работата. Би следвало да остане само втория абзац на стр. 170, който има отношение към изследваните проблеми. Последвалото в края на т. I.3. предложение *de lege ferenda* не е мотивирано и не може да бъде подкрепено.

Добро впечатление прави задълбочения анализ на реда за осребряване на безналични акции (т. 2, стр. 175-180). Препоръчително е в края на тази точка да се направи конкретно предложение *de lege ferenda* за решаване на поставените проблеми.

Изложението относно изпълнението върху винкулирани акции (т. 3, стр. 180-184) практически представлява изследване на въпроса за противопоставимостта на отчуждителния акт по отношение на дружеството и до голяма степен е отклонение от темата на работата. Отклонение е и сравнителноправното изследване на ограниченията на винкулирането на акции по различните законодателства (в бел. № 403, стр. 183).

В § 6. се разглежда обявяването и несъстоятелност на съдружник в командитно дружество с акции. В заключение се налага изводът, че по отношение на командитистите в сила са разсъжденията относно акционерите в АД, относно комплементарите следва да се прилагат правилата, които са в сила по отношение на събирателното дружество.

Параграф 7 съдържа изчерпателен анализ на изследваната проблематика в случаите, когато всички дялове/акции са в един титуляр. Особено внимание е обърнато на хипотезата при ЕООД. Констатирана е липсата на адекватни законови правила и в края на т. I е направено принципно предложение за законодателно уреждане на правото на синдика да иска от Агенция по вписванията назначаване на ликвидатор.

Работата завършва с кратко заключение, в което се прави обобщение на направените в хода на изложението изводи. Направен е кратък обзор на предложенията за усъвършенстване на законодателството. Липсва предложение за цялостна реформа, както и тенденции на развитие на правния институт.

Дисертационният труд е написан на добър и прецизен правен език и се чете лесно. Използваният научен апарат е достатъчен и убедителен. Наред с това, следва да се отбележи, че има ненужни бележки под линия. В някои от тях се съдържат излишни лирически отклонения (напр. бел. № 384, бел. № 403).

Предложеният дисертационен труд като цяло отговаря на формалните изисквания на чл. 27 ал. 2 от **Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в република България** и структурата му е изградена въз основа на класическите елементи: съдържание, увод, изложение, заключение - резюме на получените резултати с декларация за оригиналност (представена като отделен документ) и библиография.

II. Автореферат и публикации

Предложеният автореферат в обем от 30 страници, убедително аргументира актуалността на избраната тема и практическата полза от изследването. Вярно са очертани предметът на работата и поставените научни задачи. Предложеното кратко резюме на дисертацията и справката за приносите обективно отразяват

резюмират съдържанието на работата и основните научни постижения. В началото на автореферата е представена и логиката на методологията на изследването.

Пряко по темата на дисертационния труд са направени три публикации (една студия и две статии), които отговарят на наукометричните изисквания на ЗРАСРБ и на ППЗРАСРБ (Приложение към чл. 1а, ал. 1 на ППЗРАСРБ). При изискван минимум от 30 наукометрични точки, докторантът е постигнал 45 точки, както следва:

Статия	Квалификация според ППЗРАСРБ	Точки
1. Последници на производството по несъстоятелност спрямо участието на длъжника в търговски дружества //, публикувана на 07.04.2019 г. Електронно издание „Предизвикай правото“ (ISSN 1314'17854)	Статия, публикувана в нереферирано списание с научно рецензиране = Г7	10 т.
2. „Търговска“ и „предприемаческа“ дейност и съотношението им с участието в търговско дружество. Правна мисъл, бр. 2/2019 г., стр. 85-107	Статия, публикувана в нереферирано списание с научно рецензиране = Г7	10 т.
3. Понятие за участие в търговско дружество Правна мисъл, бр. 3-4/2021 г., стр. 30-61	Студия, публикувана в нереферирано списание с научно рецензиране = Г9	15 т.
4. Универсално принудително изпълнение върху дружествен дял Юридическо списание на НБУ, том XIX, бр. 1/2023 г., стр. 77-89	Статия, публикувана в нереферирано списание с научно рецензиране = Г7	10 т.
Общо наукометрични точки		45 т.

III. Оценка на научните и практически резултати и приноси на представения дисертационен труд

Значимостта и качествата на представената за публична защита дисертация могат да бъдат оценени правилно само въз основа на комплексен подход. Научно-практическите резултати и съответно приносите на работата следва да бъдат разгледани от няколко различни аспекта. Първият важен фактор е стопанското и общественото значение на изследваната проблематика. В последните години производствата по несъстоятелност се увеличиха лавинообразно. Така проблемите, свързани с тълкуването и несъвършенствата на правния режим добиха качествено ново значение. Наред с това интензификацията на стопанския живот и в частност и интернационализацията му води до непрекъснатото учредяване на нови дружества – т.е създаване на дялови участия в търговски дружества. Така обичайни са случаите, когато търговецът в несъстоятелност участва в едно или повече търговски дружества. Осребряването на тези дялови участия практически могат да бъдат важно попълнение на масата на несъстоятелността. Наличната правна уредба поставя в практиката множество въпроси, а в теорията липсват достатъчно фундаментални и конкретни изследвания по повечето от тях. Справката с библиографията в края на дисертацията показва, че авторът почти не е открил научни разработки по изследваната проблематика. Това прави темата дисертационна и изключително актуална. В работата е направен обстоен коментарен анализ както на доктрината така и на съдебната практика, доколкото е налична такава. Предложени са аргументирани разрешения и адекватни тълкувания на множество важни въпроси.

На второ място, безспорно достойнство на дисертационния труд е удачното съчетаване различните методи на научно изследване. Авторът използва логическите методи на анализ и синтез, индукция и дедукция като наред с тях в работата умело се прилага и историческият метод на изследване. Като особено предимство на работата трябва да се изтъкне широко застъпеният сравнителноправен метод, насочен и към законодателството и доктрините на повечето европейски държави.

Третият фактор, който определя значимостта на един дисертационен труд е неговата практическата насоченост. Практическият опит на автора и проучването на наличната съдебна практика са го мотивирали да предложи удачни собствени тълкувания на някои неясни норми. В работата са направени принципни предложения за усъвършенстване на закона.

Четвъртият аспект, който определя най-важното достойнство на работата, се предопределя от обстоятелството, че за пръв път в българската правна доктрина се предлага цялостна монографична работа, която предлага анализ на констатираните проблеми, както и предложения за тяхното разрешаване. До сега този правен феномен в цялост не е бил обект на самостоятелно научно изследване. Както беше отбелязано, наличните публикации по отделни проблеми, свързани точно с прекратяването на участие в търговско дружество поради обявяване в несъстоятелност на съдружник са много малко – това са основно статиите на автора на тази работа, които той е пропуснал да цитира. Така научната новост на работата се е превърнала в нейната главна характеристика. В тази връзка следва да се отбележат следните въпроси, които за първи път се изследват в българската правна доктрина и могат да бъдат квалифицирани като научен принос:

- задълбочено изследване на схващанията в теорията и съдебната практика относно понятието „дружествен дял“ „дялово участие“, аргументира и доказва, че участието в ТД трябва да бъде разглеждано като правоотношение, а не като субективно право. В тази връзка се предлага *de lege ferenda* понятието да се унифицира с цел преодоляването на съмнения;

- задълбочено изследване на правомощието на синдика по чл. 658, ал. 1, т. 13 ТЗ да извършва действия по прекратяване на участието на длъжника в търговски дружества. Предложен е анализ и обобщение вижданията в съдебната практика и в доктрината. Макар изказаното собствено виждане на автора и направеното предложение *de lege ferenda* да не могат да бъдат споделени, тази част от работата определено има приносен характер;

- цялостен задълбочен анализ на последиците върху членството в случаите на обявяване в несъстоятелност на съдружник в събирателно дружество. Аргументиран е изводът, че прекратяването на членството/дружеството не става автоматично, а по искане на синдика едва след решението за обявяване в несъстоятелност. С цел решаване на констатираните проблеми е направено и конкретно предложение *de lege ferenda* за принципно нов законов текст;

- цялостен задълбочен анализ на обявяването в несъстоятелност на съдружник в ООД като основание за автоматично прекратяване на участието му в дружеството. Аргументирана е невъзможността за използване на възможността за продажба на дял по чл. 718, ал. 2 ТЗ.;

- самостоятелен задълбочен анализ на последиците от обявяването в несъстоятелност на едноличен собственик на капитала на ООД. Аргументиран е изводът, че то води до прекратяване на единственото членствено правоотношение в дружеството (по аргумент от чл. 125, ал. 1, т. 4 ТЗ). Констатирани са проблемите с евентуалната ликвидация на такова дружество и невъзможността синдикът да бъде заявител по смисъла на ЗТРРЮЛНЦ и да заявява за вписване и обявяване актове и обстоятелства, свързани с ликвидацията, съответно да иска назначаването и

освобождаването на ликвидатор. С цел преодоляване на констатираните трудности е направено и съответното предложение *de lege ferenda*.

Представеният за защита дисертационен труд съчетава сериозни научни резултати и приноси към развитието на правната наука с важни изводи и предложения за тълкуване на закона и неговото усъвършенстване. По мое убеждение постигнатите резултати и приноси на докторанта доказват както задълбочените му теоретични познания в областта на цялото частно право, способността му за самостоятелни научни изследвания и изграждането на цялостни обосновани теории, така и умението му за практическо прилагане на изведените и доказани научно-теоретичните концепции.

IV. Критични бележки и препоръки

Към дисертационния труд могат да се отправят и някои критични бележки и препоръки. Повечето от тях имат структурно-технически характер. Най-съществените бележки са следните:

1. Основният недостатък на рецензираната работа е че тя не отговаря на актуалното състояние на релевантното към разглежданата тема българско законодателство. Конкретно изложението не е съобразено с измененията и допълненията на Търговския закон, публикувани в Държавен вестник (ДВ) бр. 66 от 01.08.2023 г. Въпреки че тези промени не съдържат изменения и допълнения на нормите, които пряко уреждат проблематиката, предмет на работата, не съобразяването с тях е довело до някои качествени проблеми:

- в работата никъде не е отразено към кой момент изложението е съобразено с актуалното законодателство. Такъв извод може да се направи от първото цитиране на Търговския закон (стр. 9), където е посочена актуалност към ДВ бр. 25 от 29.03.2022г.;

- анализът на понятието „*предприемаческа дейност*“ не отговаря на съдържанието на новата глава 52а ТЗ;

- на много места в работата се анализира и и споменава понятието „*преки преговори*“ (стр. 133, 151, 171, 174, 184). С цитираната последна новела на ТЗ тази възможност за осребряване беше отменена (отмяна на чл. 718, ал. 1 ТЗ);

- в изложението липсва анализ на разглежданата проблематика по отношение на новото дружество с променлив капитал. В чл. 260м, ал. 1, т. 4 ТЗ обявяването в несъстоятелност на съдружник- юридическо лице е предвидено като основание за прекратяване на членството му в дружеството. Този текст поставя доста въпроси, които с оглед пълнотата на работата трябва да бъдат анализирани.

2. Избраната структура на работата поставя някои въпроси:

- след съдържанието липсва списък на използваните съкращения, а такива има неоправдано много в работата. Това често затруднява читателя;

- избраната номерация не винаги улеснява читателя. Така например в глава първа, § 1, т. 1.1. се стига до четири поднива (1.3.2.4.). Затова пък в глава четвърта липсват римски точки, а параграфите са разделени направо на арабски точки. В глава четвърта, § 1, т. 7 неочаквано се появяват т. 2.6.1. и 2.6.2. (стр. 138);

- в противоречие с чл. 27 ППЗРАСРБ уводът е наречен „Въведение“ и е твърде кратък и не дава обяснение за логиката на така избраната структура;

- глави първа и втора са твърде кратки и следва да се обединят;

- заключението на работата е твърде кратко и непълно. Накрая би следвало да завърши с кратко очертаване на тенденциите на развитие на изследвания правен институт.

3. Неудачен е начинът, по който са направени повечето предложения *de lege ferenda*. На много места в изложението са направени основателни и добре аргументирани критики *de lege lata*. Читателят бива убеден в необходимостта от

промяна и/или допълнение на закона. Доколкото такива са направени те имат само най-общ характер и са формулирани с по 2-3 изречения(вж. напр. бел. № 71, стр. 36, стр. 69, стр. 170, стр. 177, стр. 193).

4. На доста места в изложението се наблюдават отклонения от изследваната тема (вж. глава четвърта, т. I от § 5, бел. № 384, бел. № 403 и др). Тези излишни детайли вместо да придават дълбочина на изследването само разводняват изложението и отклоняват вниманието на читателя от изследваните проблеми.

Направените по-горе бележки като цяло не могат да дискредитират безспорните достойнства на представения за публична защита дисертационен труд. Тяхната цел е да провокират творческо-изследователския подход на автора и да го стимулират към допълнителни изследвания и евентуално с оглед бъдещо публикуване на работата.

V. Заключение

Предвид изложените по-горе съображения, в заключение изразявам положителната си оценка, че представения за защита пред научно жури дисертационен труд на тема „Прекратяване на участието на длъжника в търговски дружества поради несъстоятелност”, отговаря на всички изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ за получаване на образователната и научна степен „доктор”, поради което предлагам на г-н Николай Йорданов Павлевчев - докторант към Катедра по гражданскоправни науки в Юридическия факултет, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски” – да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.6. „Право” (програма „Гражданско и семейно право”).

член на научното жури:

.....
(доц. д-р *Вълчин Даскалов*)

05.01.2024 г.
гр. София